

DEMOKRAT

Glas demokrata sjeverne Dalmacije.

GRADSKA BIBLIOTEKA
JURAJ GIZGORIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Poštarina plaćena u gotovom.

Izlazi svakog petka večer.

POJEDINI BROJ 1 DIN.

Predbrojba: godišnje D. 40 polugod. 20.

— Oglasi po cijeniku. —

God. 2.

Šibenik, 20. januara 1922.

Br. 3.

DEMOKRATI!

Naš napredak i pobjeda stoji samo u čvrstoj organizaciji naših pristaša, jer samo putem istih možemo nešto postići i u borbi uspjeti. Samo organizatornim radom možemo da oživotvorujemo naša načela u dosta krutoj borbi što je moramo izdržati protiv stranaka nama protivnih, koje ne žale nijedno sredstvo da nam pristaše odvrata i da nas učine pred narodom nemoćnim.

Vidjeli ste po našem radu, da smo u prosugjivanju dnevnih događaja posve ozbiljni i strogi a što je najglavnije neodvisni, da nam je opće dobro nad svim ostalim pitanjima i da znamo sa samoprijegom, kad se radi o interesu države, naroda i općine preći i preko stranačkog interesa. Vidjeli ste, da ne vodimo ličnu borbu a još manje borbu za interese bilo koga, da ne laskamo i ne grdimo, već idemo ravno svojim putem, jer držimo, da samo taj rad donosi realnog uspjeha. Živimo u vremenu demagoštva koji laska ljudskim nagonima i strastima, ali smo uvjereni da bili uspjesi naši ma koliko ograničeni, da su ipak čvršći i trajniji nego li uspjesi

zavoditelja i svodnika. Uvjereni smo s toga, da ćemo uspjeti, jer vjerujemo u zdravu svijest naroda.

Stoga organizujte se! Čuvajte svoje redove od zavodnika i od lijepih fraza. Radite za narod i budite kao u jednoj obitelji, svi za jednoga a jedan za sve.

Dne 14 veljače je dan demokrata. Pristupite s toga toga dana na organizaciju a već organizovani na svečane sastanke i na ozbiljan rad predavanjima i javnom podukom.

Pomozimo nespašenoj braći!

Podružnica „Jugoslavenske Matice“ u Šibeniku potaknula je vrlo zgodnu misao na odbranu naše narodne biti, te je izdala ovaj proglas:

Perzijskom kralju Dariju morao je rob svaki dan preko objeda reći: „Gospodaru, sjeti se Atenjana!“ Mi takodjer moramo stvoriti uvjete koji će nas sjećati na italijansku otimačinu. Slijepac guslar nam je podržavao živu uspomenu na Kosovsku katastrofu, što je silno doprinijelo veličanstvenoj odmazdi. Uklesana ili upisana imena izgubljenih krajeva, moraju nam neprestano biti pred očima, a da želja za osvetom ne prestane. — Ovo sinje naše more zbližuje nas i upoznava s domaćim i stranim svijetom, pa nesmiijemo propustiti priliku, a da — osobito radi stranaca — ne očitujemo vanjskim na-

činom svoje negodovanje radi nanešene nepravde u Rapallu, kao i nepokolebivu volju, da jednom, milom ili silom zadobijemo što je naše.

U našoj luci ima lijep broj lađica, koje nose razna imena. Lijepo i pohvalno bi bilo, da te lađe nose imena kojeg izgubljenog grada, gore, rijeke itd.

U tu svrhu Odbor „Jug. Matice“ u Šibeniku umoljava rodoljubne posjednike brodice da se potrudu do ureda „Matice“ gdje će dobiti zgodno ime za svoju brodicu.

Pomozimo nespašenoj braći!

Talijanska štampa o božićnim događajima.

Ma da je običnom smrtniku teško da se prouče kroz život bez laži, Talijanima je upravo nemoguće. A kad u svijetu ne bi bilo laži, nekoje talijanske novine ne bi mogle da se štampaju, osobito kad tretiraju pitanja koja se odnose na nas Jugoslavene.

Mi smo u našim pređašnjim brojevima iznijeli razvoj božićnih događaja i doličao pokudili barbarско ponašanje svih onih, koji su to upriličili i prouzrokovali. Ustanovili smo, da sva krivica i odgovornost leži na Talijanima i tražili od naše vlade, da najenergičnije istupi, jer mi nijesmo nikakova afrička kolonija. — Nekeje talijanske novine u stilu njihova Musolinia, Federzonja i ostale novinarske elite (??) upravo se natječu, da lažima, izvrcanjem i najsurovijom frazeologijom vrijeđaju naše građanstvo, naše novinstvo uopće, „Demokrat“ napose.

Bilo bi vrijeđanje državnog i narodnog ponosa, kad bi pokušali da i u izvatku iznesemo pred naše čitatelje sve ono što o našem građanstvu pišu. Njihove podvale također ne oprovrgavamo ni općenito ni posebice, a naš je narod uvjeren, da dan odmazde mora doći, Soča mora i još jednom krvava teći!

Denuncije.

Od oslobođenja do danas prošao je naš javni život trnovitom stazom. Bezdušna denuncija, koja je svoju zlokobnu ulogu igrala za ratnih vremena, nije prestala ni danas. Pisac je ovih redaka državni činovnik i kao takav imao je prilike, da vidi tešku povredu o kulturnu vaspitanost i podivljalost izvjesnih lica, koja se bave anonimnim denuncijama. Svi državni uredi, osobito policijski odsjek i kotarsko poglavarstvo prepuni su takovih prijava. Pri sadašnjem stanju, kad su uredi prenatrpani poslom, dolaze ogavne denuncije, da ometu redovito uredovanje. Mi imamo jošte savjesnih i radinih činovnika, koji znadu vršiti svoje dužnosti, pa nam namjera, da ovim putem upozorimo one na koje se odnosi, da ta mrska rabota ima veoma proziran cilj. Denuncijanti i opadači obično su beskarakterna lica, koja se skrivaju za tajanstvenost i nastoje da utuku svog ličnog ili poslovnog protivnika, iznoseći svega i svašta, a što najvećim dijelom tereti same denuncijante.

U nekim prijavama napada se dobar glas osobe, njegovo poštenje i patriotizam. Žalosne su i sra-

PODLISTAK.

VLADIMIR KIRIN.

Prošle jeseni vratio se je iz Londona u Hrvatsku naš mladi umjetnik grafčar Vladimir Kirin. Učio je u Njemačkoj, Italiji, u Parizu i Rusiji. Svugdje je pohađao muzeje i biblioteke, gdje je god doznao, da bi mogao svoj umjetnički talenat obogatiti. Pošao je zatim u Englesku, u London i prikazao se u redakciju prve na svijetu arhitektsko-umjetničke revije „The Studio“. Čim je tu pokazao svoje radove, odmah ga primiše i zaposliše za sedam punih mjeseci, a sama redakcija izdala mu je, od njegovih umjetničkih radova, mapu crteža Wildeovih priča i obilan niz drugih crteža sa životopisom i autoportretom. Ako pomislimo, da

je ta Londonska umjetnička revija takovim zanosom primila toga našega mladoga umjetnika, onda možemo biti stalni, da on već svojim prvim radovima, stupa među prve umjetnike grafičke umjetnosti u Evropi i da onaj London, koji je najdostojnije ocjenio našega Meštrovića kao kipara, da je isti London preko revije „The Studio“, objavio, da mi Jugoslaveni imamo drugoga Meštrovića — u grafičkoj umjetnosti!

Vladimir Kirin vratio se je sada u Jugoslaviju i htio bi arhitektske ljepote Jugoslavije prikazati Evropi. Već je naertao niz zagorskih dvorova i crkava po Hrvatskoj, koje će ovih dana publicirati u Engleskoj. Sada izrađuje 12 etnografskih kartona naših narodnih nošnja i ilustrira priče Brlić-Mažuranić. — No njemu treba da radi velike cikluse! Na to ga goni njegov ve-

liki talenat. On najvoli da crta — i u tome je velik — arhitektske motive, a u tom je području najbogatija Dalmacija u Jugoslaviji. A Dalmacija treba jednu reprezentativnu grafičku mapu arhitektskih spomenika, kojih su puni naši gradovi. Naš mladi je umjetnik i pripravan da to izradi, samo bi mu valjalo priskočiti u pomoć, da može tri, četiri mjeseca da proživi u Dalmaciji i da može mirno da radi.

Tko bi bio dužan, da mu pomogne? Dalmacija! Sada upravo bila bi lijepa zgodna, da on iznese pred Englesku, Ameriku itd. arhitektske ljepote Dalmacije, te bi to bila najbolja reklama za našu pokrajinu! U jednu ruku mogli bismo pokazati, kakovih ljepota imamo, a u drugu ruku, da svoje ljepote cijenimo, pak da imamo pravo i braniti svoje svjetinje na

svojemu svetom morul! Upravo sada, kada neprijatelj najviše vreba na našu svetinju, na našu Dalmaciju, ne žalimo da pomognemo našega umjetnika, koji će grafičkom umjetnošću prikazati cijelom svijetu, što Dalmacija u sebi krije i kako Slaveni dalmatinski znadu cijeniti i stiti svoje umjetničke tekovine i svoje sinove, koji joj pronose glas širom svijeta.

Neka prvi Šibenik pomogne mladom umjetniku, Šibenik, koji ima najveličanstveniji arhitektski spomenik!

Kako je mladi umjetnik skroman, radišan i plemenit ne bi zahtjevao kakove izvanredne pripomoći. Samo da može mirno podati se koji mjesec umjetničkom radu, njemu bi bilo dosta koja tisuća dinara.

Pomozimo onome, kojega je providnost izobrazila, da nam bude i braničem i ponosom Jugoslavije, a napose Dalmacije! Dr. M. P.

motne takove pojave, jer mogu da urode nedoglednim posljedicama, ta ide se za uništenjem protivnika, a je li to ispravno i čestito o tome denuncijanti ne razmišljaju.

Pojava se denuncija najviše opaža među trgovcima i obrtnicima. Možemo skoro sa sigurnošću ustvrditi, da ako neki trgovac ili obrtnik zatraži kakovu dozvolu, eto odmah zatim i vjernih pratilica — prijava — i to obično anonimna. Kad bi vlasti htjele, da sve potanko ispituju i istraže, što je na-

vedeno u odnosnim denuncijama, trebalo bi toliko vremena, da interesat ne bi nikad dobio zatražene dozvole.

Zato, u koš s takovim denuncijama! A gdje eventualno prijavitelj misli, da postoji razlog prijave, neka to iznese sa svojim imenom i stvarno dokaže, pak nek snosi i svu odgovornost za prijavu.

Solidno društveno uvjerenje ne ćemo sve dotle imati, dok izvjesni društveni tipovi ne prestanu anonimnim denuncijama. N.

AGRARNO PITANJE.

Rješenje ovog pitanja spada danas među najvažnijim, pa ako do sada nijesmo se istog doticali, držali smo da je taj naš pasivitet bio posve na mjestu u očekivanju skorog pravednog rješenja na način kako se bilo započelo i u duhu našeg ustava.

Ali nijesmo mi te sreće već naprotiv mješte da se stvar već jednom dokrajči ili pođe napred, ide se potpuno natrag i ne znamo kamo ćemo još dospjeti.

U času prevrata naši su se kmeti proglasili isključivim gospodarima zemlja na kmetstvu te su doista prekinuli kmetski odnošaj sa gospodarima uskrativši im davanje dohotka. Talijanska okupatorna vlast u sjevernoj Dalmaciji naravno toga nije dopuštala radi osobitih obzira prema talijanskoj stanovitoj gospodi u Zadru i Šibeniku. Nakon oslobođenja pak vidjeli smo i u ovim krajevima istu pojavu kao i u ostalim krajevima Dalmacije.

Prije pa i nekoliko vremena iza vidovdanskog ustava ni sami sudovi nijesu pripuštali na raspravljanje nikuju tražbu, koja se odnosila na kmetsko pitanje odnosno davanja prihoda gospodarima. Ako bi pak koji sud i izdao presudu, ona opet nije imala ovršne moći, jer se nije mogla izvršiti radi pomanjkanja oružane asistencije, koja je bila nužna ali potpuno uskraćena. U ovom pitanju vladao je pravi kaos i disorijentacija i svatko od nas naučan na doista neki pravni red i javni poredak morao se je čuditi da se nešto takova događa pred očima same državne uprave.

Kako pak „Naša Zemlja“ glasnik za interese malih po-

sjednika u Splitu javlja, ministarski bi savjet na sjednici 5. ovog mjeseca zaključio da ukine zabranu asistencije sudovima pri izvršavanju sudskih presuda u pitanju dohotka proglašivši prvašnju zabranu nezakonitom.

Danas bismo po tom bili na starom putu. Sudovi naime na osnovu zakona sude na davanje dohotka i ove presude moraju se ako ne milom a ono silom izvršiti.

Nama se ipak čini da iza predašnjih trogodišnjih zabluda, pogriješaka i propusta ovo nije pravi put, s kojim se je imalo krenuti. Mješte napred, mi se povraćamo na staru predratnu kolotečinu bez ikakva obzira na ono što se je kroz tri godine dogodilo uslijed prevrata i događaja, koji su ga slijedili. Ovim postupkom ne postizava se drugo do li zaoštrenje političkih i socijalnih prilika, pomaganje radu raznih zlonamjernih demagoga i spekulanata, da i dalje djeluju razorno na narod.

Mi smo stoga u pogledu našeg agrarnog pitanja očekivali da će se već jednoč izaći pred narod zakonom u kojem ćemo naći jedno konačno i pravedno riješenje agrarnih odnošaja u zemlji.

Od toga smo pak još vrlo daleko. Kako danas stanovite pojave daju naslućivati i kako stanovite izjave daju razumjeti, morat će doći do oštre borbe. U ovoj će ipak kad li tad li morati podleći svi oni, koji misle da se bilo otezanjem rješenja bilo oporbom mogu više poništiti ili drugačije tumačiti propisi u ustavu, koji govore o „kmetskim ili kmetstvu sličnim odnošajima“. X.

Naši dopisi.

Zlosela, 15. siječnja.

(Jugoslavenska čitaonica). Ovo društvo, koje je osnovano, čim su Talijani ispraznili naše mjesto, počelo je da sakuplja istomišljenike. Na ovaj rad se odazvase i pohrliše u jedno koje svi koji stoje pod barjakom roda i domovine, te izvršise mnogo rada, doprvši u svačije srce svojim duhom i požrtvovnošću. Kroz ovo malo vremena pod upravom gosp. učitelja Popadić, osnovalo se je i pozorišno diletantsko društvo, koje je već s vrlo dobrim uspjehom priredilo dvije predstave, a uredit će se i tamburaški i pjevački zbor.

Danas je pak društvo održalo svoju prvu glavnu skupštinu, na kojoj se je jednodušno zahvalilo g. učitelju i gospođi mu za njihov požrtvovni rad te odobrilo s priznanjem društveno djelovanje. Tom prigodom je skupština jednoglasno izabrala za svog počasnog člana g. dra. I. Krstelja, opremivši slijedeći brzojav: Gosp. ministru vjera Dru. Ivanu Krstelju, Beograd. Odboru Jugoslavenske Čitaonice u Zloselina čast je obavijestiti, da Vas je glavna skupština ove čitaonice jednoglasno imenovala svojim počasnim članom. Odbor.

Skupština se je razisla u potpunoj slozi pjevanjem državne himne i klicanjem domovini, kralju i našoj budućoj kraljici.

Stankovec, 16. siječnja.

(Klevetnici na djelu). Čuo sam, ali još vidio nijesam, da me bezimeni napada u „Jadranu“ baš po klerikalnoj duši.

Neka se ustrpe oni od lažne kovačnice fra Vunić i Cvrkić, dobit će zasluženi odgovor.

Škalko.

Rogoznica, 16. siječnja.

Dne 15. ov. mj. naš župnik sa oltara je pripovjedao o sv. ocu Benediktu XV. da je to jedi i koji je radio za nas i sa Petrovim novčićem uvijek nas potpomagao, da je on dosta učinio za svršetak ovog rata. Nadalje počeo je da napada neke bezvjerce u Beogradu jer da hoće da odnesu vlast crkvi glede vjenčanja, a da tu vlast predađu Poglavarstvu, da među istim zastupnicima imade i katolika za istu stvar, ali da to katolici nisu, jer sv. mise ne slušaju i da ne primaju sv. Sakramente.

Naš župnik Markov držao se je neko vrijeme dosta dobro, ali sada izgleda da je primio kakvu naredbu, te počeo sa sv. mjesta napadati ljude zaslužne za nas i našu državu, a da brani one koji ni danas ne misle dobra niti nama, a još manje državi.

Imade jedan dopis iz Rogoznice tiskan u „Narodnoj Straži“ broj 2. poslat od istog župnika, u kojem dopisu hoće da pohvali sebe najviše, a tako isto glede kupljenih 7 zvona. To mu nije nikakva zasluga, jer naša crkva imade odavna novca

koji joj leži bez ikakve koristi. Kuća imade dosta na najboljim položajima u mjestu, a koje su u svakom neredu, i mogle bi se popraviti, pa ako se i poprave, to ne bi bila nikakva zasluga župnika, nego zasluga župljana, koji to uzdrže. U istom dopisu piše nadalje, da su Rogožnjani bili uvijek na svom mjestu kad je ustrebalo, pak će i u buduću. Ta otvorene su pameti, te će lako razabrati u kakvo im je kolo stupitil

U istinu jest tako! Ali neka ne misli pop da je narod zaboravio svu prevaru njegove stranke pred ratom, i za vrijeme rata.

Rogozničani će ovog puta dokazati što su i koliko drže do crnožute. Nema Austrije više, izgubili ste ključeve okova, d sta je više za Vas!

Betina, 17. siječnja.

(Skupština Sokola, Čitaonice i Organizacije Nac. Omladine). Danas držala se je skupština mjesnih narodnih društava za biranje novih uprava. Iza zajedničke mise i objeda slijedilo je složno biranje uprava a nakon toga predavanje o slozi, miru i ljubavi za narod i državu. Gosp. Mate Jakovčev predavao je uspješno narodu o radu i programu demokratske stranke, što je bilo jednodušno pozdravljeno.

Murter, 17. siječnja.

(Don I. Berak i drugovi kao siritelji mržnje i nesloge). Ko je Don Ivo B rak, narodu je to najbolje poznato iz austrijskih i talijanskih tužnih vremena. Vidili smo ga fotografirana u društvu talijanskih oficira, gdje mu se, tim počašćen, sjaje lice od radosti i zadovoljstva. Vidimo ga i danas gdje se licumjerno prikazuje žrtvom svojih protivnika, a sam je osnivač i raspirivač nesloge i nereda.

Kad je uljudno bio zamoljen da služi sv. misu za pravosla ne Ruse i Srbe, koji vrše tu svoju tešku službu, on je licumjerno to shvatio kao uvredu, nasilje i provokaciju i proizveo nered, davši to na bubanj po svijetu razglasiti na štetu mjesta. Je li bile kakova zla u tome ili vjerske povrele, ako bi bio zamoljen u hramu božjem molio za inovjerce, koji osamljeni trebaju duševne okrepe? Svojim nedoličnim postupkom, smatrajući uljudnu pismenu molbu za izazov, za odjenuo je Don I. Berak borbu u mjestu, ozloglašujući mješćane kao nemirnjake i rušitelje javnog poretka. Ovim svojim dobro promišljenim korakom naš župnik počeo je da tobož oživotvorava čestitku upravljenu glavaru na dan Božića, kad je glavaru u crkvi javno nazdravio i zaželio da dođe — do pobjede! Kakve pobjede? — pitali se Murterini a danas je ta čestitka otkrila župnikovu urotu. Sigurno je da se Murter ne će dati nasamariti već će znati obračunati.

Ko je taj glavlar i pristav, najbolje smo se osvjedočili kad smo vidili da su se kod pristava još našle obješene na zidu sobe slike

Frane Josipa i Vilima a glavari je slike kralja Petra i Aleksandra pohranio među vreće kukuruza. Istraga će dokazati istinu i ko su sve ovi ljudi. Glavar je prijelio da će popaliti kuće svojih protivnika, dapače su bila kod odličnih naših ljudi nasiagana i drva za to. Ovako nešto nije naše mirno mjesto nikad doživilo, ali neka se znade, da će svi svijesni Murterini znati odlučno odbiti ovakove napadaje na njihov dobar glas te poraditi da se iz Murtera ostrane smutljivci kao što je naš župnik i njegova banda. Za danas se ograničujemo na sam prikaz stanja stvari a drugi put opširnije.

Primošten, 18. siječnja.

I naše se selo počelo da buđi i radi na velikoj misli narodnog jedinstva, a u tome prednjači jugoslavensko omladinsko društvo „Iskra“. Zadnjih dana prirediše tri zabave, na koje je pohrlilo čitavo mjesto. Prijatno nam bijaše, što

smo u svojoj sredini imali braću Ruse. Oni su tu i deklamovanje, pohvalnim se uspjehom predstavljala komedija: „Jazvac pred sudom“. Lijepa je činjenica, da je naša omladina pokazala svoju ljubav i požrtvovnost za širenje prosvjete uopće. Dirljiva je slika bila: „Jugoslavija“. Pri ovim zabavama najviše su se istaknuli: pravnik Pasko Jurin, zatim Makelja Joso, Šoza Jure, Jurin Milka, Gracin Marin, Huljev Josip, Jurin Joso, Jadrjević Ante, Jurin Vinko, Prgin Petar, Jurin Ante, Jurin Kažo, Prgin Jure, Nižić Đorđe, Jurin Svetin, Opava Svetin itd.

Osim lijepog užitka, što nam je pružila omladina, sabrana je i lijepa svota za Jug. Maticu.

Napred omladino! Stupajte u redove i radite za veličinu i na predak otadžbine, pa predite preko ličnih i plemenskih zadjevica.

Pr.

GRADSKJE VIJESTI

Kraljev dolazak u Dalmaciju. Navijestava se skori dolazak Kraljev u Dalmaciju. U Dubrovniku, gdje će mu biti boravište, već se čine u knjaževom Dvoru pripreme a sigurno je da će tom prigodom posjetiti i druga naša mjesta.

Ova vijest uzradovala je čitavu Dalmaciju, koja toliko čezne da vidi svoga junačkog i hrabrog vladara i buduću nam Kraljicu. Spjlet se već priprema za najsvečaniji priček a podjednako i Šibenik sa sjevernom Dalmacijom treba da na najljepši i najiskreniji način iskaže svoja čuvstva i dokaže cijelom svijetu svoju ljubav i odanost prama svome Kralju i otačbini.

Nužno je stoga da Općina u tim pogledu poduzme što prvo shodne korake, da se kod nadležnih obavijesti i prama tome pozove predstavnike građanstva na dogovor.

Čestitke kralju. Prigodom kraljeve vjeridbe, sve su naše općine upravile Nj. Vel. kralju Aleksandru dirljive brzojavne čestitke.

Vodokršće. Jučer je u srpsko-pravoslavnoj crkvi proslavljeno po tradicijonalnom običaju svečanost Vodokršća. Prisustvovahu predstavnici svih vlasti. Pred crkvom je bila prostojena četa vojnika.

Podružnica Jug. Matice. Po svim mjestima našega kotara, uprava mjesne J. M. razaslala je proglase, pozirajući vlasnike brodova i brodice, da njihove lađe nose imena naših izgubljenih gradova, gore, rijeke itd.

Dobrovoljni porezi u korist „Jug. Matice“ uvedeni su po svim gradovima cijele Jugoslavije, pa i naša podružnica pokrenula je sličnu akciju, da se kod priređivanja zabava odredi 10% u pomenutu svrhu. — Budući predstoji pogibelj, da talijanski mornari ponovno

dugo pisati, osobito kad se radi o stanovitim ludovima, koji tjeraju frankovačko-separatističku politiku.

Ratna lađa. U ponedjeljak u 8 sati u jutro otplovio je iz luke talij. ratni krstar „Marsala“. Hoće li ga i „Aulace“ slijediti?

Obalna plovidba. Od 14. sv. mj. parobrodi su ponovno preuzeli obalne pruge, jer im je dodijeljena stanovita količina ugljena iz Siverića. Samo da i opet Monte Promina ne zaintači, pa da nam okolića ostane bez saobraćaja, pri čemu silno trpi naš promet i trgovina.

Izazivanja. U zadnje doba opaža se u našoj okolini da neki župnici a sigurno po uputi s višeg kojeg mjesta kao po dogovoru počimlju s nekom življom agitacijom i oltara i javno napadati našu stranku kao i rad jugosl. nacij. omladine, grdeći nas kao bezvjerce a omladince kao fašiste.

Ove pojave danas samo bilježimo te samo upozorujemo naše pristase da pomne pripaze i da nam svaku dojavu.

Općinski izborni red. U utorak je gosp. općinski upravitelj pozvao po tri predstavnika mjesnih stranaka, da iskažu svoje mišljenje vrhu novog općinskog izbornog reda koji bi imao vrijediti za skore izbore i da prama tome izvijesti upravu. Predstavnici izjaviše se za izborni red kako ga je predložio ustavotvorni odbor Narodne Skupštine, u čemu da su suglasne i sve druge stranke. Ovom prigodom u daljnjem razgovoru bila je sa strane demokrata osobita istaknuta potreba zaštite manjina kao i interesa gradova, na način da bi se osobitim ustanovama zagaran-tovali interesi pojedinih staleža pred majoriziranjem ostalih, da gradskim načelnicima budu birani stručnjaci, a nadasve da se za Dalmaciju uvažavaju osobite njezine prilike, koje se odijeljuju od onih u Sloveniji. Jednoglasno su se pak sve stranke suglasile protiv dosadašnjeg izbornom redu te za opće tajno i izravno pravo glasa. Očitovala se je pri tome s naše strane i potreba da se preveć veliki teritorijalni opseg današnjih općina suzi na manji opseg i tim bi se pomoglo intenzivnijem radu za boljitak i zaštitu pojedinih krajeva, koji su od središta današnjih općina preveć udaljeni.

Sokol. U nedjelju je obavljen izbor uprave jugoslavenskog Sokola u Šibeniku. U sokolskim prostorijama svake se nedjelje priređuje plesni vjenčić od 5—9 sati. Veliki sokolski ples biti će na 25. veljače.

Vladina komisija. Ovdje boravi vladina komisija, koja se sastoji od gosp. inspektora ministarstva unutrašnjih posala K. Katića i obalnog komandanta gosp. pukovnika Stan-kovića. Svršer se vode izvidi radi božićnih događaja, a rezultat saopćit ćemo naknadno.

I skupoća raste. Iz dana u dan skaču cijene kao po nekom zamišljenom planu i danas su kod nas životne namirnice skuplje za 40-50% od 1. decembra. Kud će to dovesti, ako se tako nastavi, to se još ne zna. Vlasti bi imale da zaštite svijet od ekonomske bijede.

Fra Ivica. Deputacija iz Crnice došla nam je da se potuži na rastvorno i rastrovno djelovanje fra Ive Bronića. Crničani su na 13. sv. mjesec izvjesili na zvoniku crkve sv. Nedjelice u Crnici jugoslavensku zastavu. Radičevac fra Ivica vlastoručno ju je skinuo i izvjesio plemensku. Kad je ogorčeno pučanstvo ponovno izvjesilo državnu, fra Ivica se nije žacao da ponovno obavi istu stvar. To je radio u fratarskoj togi, pokle je izmolio riječ božju i evanđelje, koje širi mir, ljubav i sklad u narodu.

Mi ne vollimo o takovim stvarima

što zaposli i da obito i di, na tome, da se što prvo izvrši predaja brodova od strane Italije. Na ovaj način bi se besposlica silno smanjila tako da bi ostao tek mali broj nezaposlenih, kojima država daje izdane pomoći.

Glode izbora u Sokolu, da naša javnost ne bi bila izvarana putem kojekakvih mutikasa vrhu pravog stanja stvari saopćujemo da smo mi lično, kad smo vidili da su pri izborima izbila lična pitanja, posredovali e da se tome na komist društva izbjegne. Mi nijesmo hteli voditi u društvu nikakovu borbu već smo naglasili samo da ne odobravamo, ako nije sporazuma između svih članova.

Rad nove uprave u kojoj su dovoljno zastupani i naši istomišljenici, pratimo povjerenjem i nadom da će ista znati uzdržati neokaljanu jugoslavensku zastavu i čistu sokolsku misao, čuvajući se oprezom elemenata, koji bi društvo mogli porušiti.

Umrlu u gradu. 15. ov. mj. preminuli su Ivo Bučević pok. Petra i Zlatović Pere pok. Krste. — 17. ov. mj. umrla je Stana Grubišić-Rašo u 34. godini života. Vječni pokoj!

Novost. Primili smo „Jadranski Samobran“ samozvanu neodvisnu smotru za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum. Glavni urednik je zubar Miho Jerinić, koji se je ovog puta od početka do kraja valjano ispucalo.

U što će se izroditi ta njegova javna kritika, ravnopravnost i sporazum? Ne treba već čitati prvi broj. Traži smrtnu kaznu za ministre, a ne traži za sebe, malo pomiluj, malo izgrdi ili polaskaj, izvlači napokon i što je bilo između Srba i Hrvata pred 30 i više godina i tako sve dalje što silno kvari ono par dobrih riječi, što ih je da zaslijepi prostotu, utiskao u svoj radičevsko-zajedničarski kralješ.

Ova pojava je u našim tek oslobođenim krajevima jedna novost — ali preveć tužna! Pojavljuju se vuci u janjevoj koži!

Konkurs za prijem pitomaca u strojarku školu naše ratne mornarice. Mladići iz građanstva koji nijesu mlađi od 17 niti stariji od 20 godina te su svršili najmanje 4 razreda osnovne škole, dobrog vladanja i neporočni, dobra zdravlja te da su neoženjeni i da su bili najmanje dvije godine na kojem gvozdarskom zanatu mogu se natjecati da budu primljeni u strojarku (mašinsku) školu ratne mornarice.

Za natjecatelje pripravni smo dati pitanje i informacije.

Vlastnik i izdavalac: DR. V. SMOLČIĆ
Odgovorni urednik: DR. ČEDOMIL MEDINI.
Tisak grafičnog zavoda E. VITALIANI.

Traži se činovnik
za jednu mjestnu agenturnu i otpremničku poslovnicu sa nastupom odmah uz dobru platu prema sposobnosti. Isti mora biti vješt jednodostavnom knjigovodstvu i korespondenciji srpsko-hrvatskog, talijanskog i po mogućnosti njemačkog jezika. Prednost imaju oni koji su svršili trgovačku školu i koji poznavaju francuski. Ponude sa svjedochbama upraviti uredništvu lista.

Prodaje se
uz povoljne uvjete trgovina jestiva u najprometnijoj ulici grada. Obratiti se Uredništvu Listu.

Tvrđka utemeljena 1906.

Tvrđka utemeljena 1906.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

(DALMACIJA)

**agenturni, komisionalni, otpremnički i pomorski posao,
poveljeni trgovačko - pomorski mešetar**

Brzjavni: Agentur JADRONJA - Šibenik.

Telefon interurban br. 3.

Zastupstvo i skladište najboljih Eksportnih tvrđka i tvornica; sve **Kolonijalne robe**. pšeničnog brašna boljeg domaćeg Mlina, kao i Mekinja, Kukuruz, Zobi itd. Likera, Siropa, finih Vina i Šampanjca. **Izravni uvoz iz Inozemstva**: sira Parmizana i Ementhalera, te Estrata konzerve pomidora, Mortadele, Ruskog originatnog Čaja, Modre Galice i Sumpora itd. Sardine u ulju i u bačvicama slane srdjele najveće Dalmatinske tvornice. **Karbid tvorice - Jajce (Bosna)** koji sadržaje 200—300. litara acetilena, mnogo korisniji nego dalmatinski te prema tomu mnogo jeftiniji pri uporabi. Nadalje je čist i daje krasno jednolično svjetlo, bez kakvog neugodnog mirisa. **Petroulje** u sanducima i bačvama izvrstno rafinirano. Domaće Rafinerije, benzin i mineralna ulja svih vrsta najfinije rafinirano, oksigen u tehničke, medicinske i znanstvene svrhe, kiselina za akumulatore.

Uzorci, ponude i razjašnjenja na zahtjev badava i franko.

Prima se naručbe svakovrsnih pečata i tabla uz Tvorničke cijene.

ZASTUPSTVO ZA ŠPEDITERSKE POSLOVE U SVIM VEĆIM MJESTIMA CIJELOG SVIJETA.

Stigao nam je

ORIGINALNI GRČKI KAMEN

ZA

MLINOVE I MLINSKE INDUSTRIJE

NAJBOLJI I NAJPRIKLADNIJI

Rasprodaje:

Nikola Dragišić - Skradin

Gjuro Vojvodić - Knin

Glavno skladište kod

BRAĆA MAKALE

ŠIBENIK

Jadranska Banka a. d.

Beograd

Cavtat, Celje, Dubrovnik,
Ercegnovi, Jelsa, Korčula,
Kotor, Kranj, Ljubljana, Ma-
ribor, Metković, Sarajevo,
Split, Šibenik, Zagreb.

BEČ, TRST, OPATIJA,
ZADAR, New-York: Frank

Sakser State Bank,